

Pilootproject 1 ‘Sociale kruideniers in Antwerpen’

Master Sociologie 2017-2018

Docenten: Prof. Dr. Stijn Oosterlynck en Prof. Dr. Bea Cantillon

Onderwijsassistenten: Sintia Farah

CSL-begeleider: Dr. Ellen Decraene

Omschrijving:

Binnen het kader van het vak ‘Grondige Studie van de sociologie en beleid van ongelijkheid’, deel van het masterprogramma van de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit Antwerpen, gingen docenten Prof. Dr. Bea Cantillon, Prof. Dr. Stijn Oosterlynck in samenwerking met vzw UCSIA, aan de slag met de organisatie van het pilootproject. Twaalf masterstudenten Sociologie namen deel aan dit service-learning project ‘Service learning bij Antwerpse sociale kruideniers’.

De sociale kruidenier is een relatief recente sociale innovatie in het veld van voedselhulp aan mensen in armoede en ageren op het kruispunt tussen armoedebestrijding en empowerment van mensen in armoede. Een sociale kruidenier bestaat doorgaans uit een winkel en een ontmoetingsruimte, waar mensen in armoede na doorverwijzing vanuit het OCMW of andere welzijnsdiensten, tegen betaling, voedingswaren kunnen aankopen tegen een sterk verlaagde prijs. Door een winkelgebeuren aan vrije keuze tussen producten te koppelen en klanten ontmoetingskansen te bieden, vinden mensen in armoede bij de sociale kruidenier een alternatieve weg tot empowerment en vormen zij een modern alternatief voor de eerder klassieke noodhulp in de vorm van voedselbanken. Een semester lang werd de groep van jonge sociologen in het werkveld van 4 sociale kruideniers (Appel en Ei, Filet Divers, Sociale kruidenier Kiel en tWinkeltje) losgelaten, zoekende naar en reflecterend over mogelijke antwoorden op probleemstellingen die binnen de dagdagelijkse praxis van de sociale kruideniers. Het doel van dit project bestond erin samen met mensen die betrokken zijn bij de organisatie van de sociale kruideniers na te denken over sociale rechtvaardigheid en over de betekenis ervan voor de werking van sociale kruideniers, de mogelijkheden om hun werking te verbeteren en aanbevelingen doen voor het beleid.

Organisaties:

- Sociale kruidenier ‘Appel en Ei’ te Schoten, voorzitter: Vera Smets
<https://www.facebook.com/Vrijwilligersorganisatie/>
- Sociale kruideniers ‘Filet Divers’: <http://www.filetdivers.be/nl/wat-doen-we/111/sociale-kruidenier>
- Sociale kruidenier Kiel:
https://www.sociaalwinkelpunt.be/sociale_winkelpunten/sociale_kruidenier_kiel
- Sociale kruidenier ‘Twinkeltje’ :
https://www.sociaalwinkelpunt.be/sociale_winkelpunten/twinkeltje_merksem

Pilootproject 2 ‘Sociale inclusie en Sociale economie’

Master Sociologie 2018-2019

Docenten: Prof. Dr. Stijn Oosterlynck en Prof. Dr. Bea Cantillon

Onderwijsassistenten: Drs. Fatima Laoukili

CSL-begeleider: Dr. Ellen Decraene

Omschrijving:

Het project vindt zijn oorsprong in het Vlaamse ondernemerslandschap waar steeds meer aandacht is voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Organisaties gaan de verantwoordelijkheid voor de effecten van hun besluiten en activiteiten op de maatschappij niet uit de weg. Toch slagen we er niet in om het reguliere systeem structureel socialer te maken. Inclusieve tewerkstelling voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt blijft dan ook momenteel voornamelijk één van de kerntaken van sociale economie in België – gedefinieerd in enge zin (cf. ‘beschut’ werken).

Het project behandelt dit maatschappelijke vraagstuk aan de hand van Community Service Learning. Er wordt verbinding gezocht tussen theoretische inzichten en praktijkervaring in de mogelijkheden voor sociaal ondernemerschap met en voor mensen met een afstand tot de eerste arbeidsmarkt als katalysator van sociale cohesie en empowerment. De studenten gaan een concreet maatschappelijk engagement aan en reflecteren over hun ervaring op een gestructureerde en kritische manier. Door middel van deze reflectie leren ze op academisch, persoonlijk en maatschappelijk vlak.

Er wordt samengewerkt met partners binnen de Antwerpse sociale inclusieve economie!

Organisaties:

- Amici, Kammenstraat 51, 2000 Antwerpen
- I Just Love Breakfast, Atelier, Pullaar 159, 2870 Ruisbroek
- Flexpack, Pullaar 159, 2870 Ruisbroek
- Werminval vzw, Winterling 3-7, 2170 Merksem

Pilootproject 3 ‘sociale economie in Antwerpen’

Master Sociologie, Master SEW 2019-2020

Docenten: Prof. Dr. Stijn Oosterlynck, Prof. Dr. Bruno De Borger en Dr. Marjolijn De Wilde

Onderwijsassistenten: Fatima Laoukili

CSL-begeleider: Dr. Ellen Decraene

Omschrijving:

Wereldwijd nam de aandacht en interesse voor sociaal ondernemerschap het voorbije decennia enorm toe. Sociale ondernemers zijn mensen die de principes van ondernemerschap toepassen om een sociale doelstelling te bereiken. Het kan zowel gaan om private ondernemers die ook maatschappelijke noden willen lenigen als om mensen uit de sociale sector – die klassiek een not-for-profit karakter heeft – die aan de slag gaan met principes uit de ondernemerswereld om hun sociale doelstellingen na te streven. De sociale economie, die inclusieve tewerkstelling voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt wil creëren, is één van de sectoren waarin sociaal ondernemerschap een belangrijke rol speelt. Sociale economie ondernemingen willen een volwaardige en duurzame loopbaan bieden aan alle personen die betaald werk aankunnen, maar (nog) geen kansen (meer) hebben op de reguliere arbeidsmarkt. De centrale vraag is of we het probleem van uitsluiting van aanzienlijke groepen mensen uit de reguliere arbeidsmarkt kunnen oplossen door ondernemerschap in de sociale economie. In deze cursus willen we met de studenten breder reflecteren over het hybride karakter van maatwerkbedrijven en over hoe de kansen op tewerkstelling van kwetsbaren in de arbeidsmarkt vergroot kunnen worden, binnen en buiten de sfeer van de sociale economie. We stellen de bestaande structuren inzake subsidiering, doelgroepenbeleid en regulering kritisch in vraag.

In het academiejaar 2019-2020 belichten we dit maatschappelijk vraagstuk aan de hand van Community Service Learning waarbij theoretische inzichten en praktijkervaring over de mogelijkheden voor sociaal ondernemerschap met en voor mensen met een verstandelijke beperking als katalysator van sociale cohesie en empowerment.

Organisaties:

Levanto:

Clara Snellingsstraat 47
2100 Deurne
<https://www.levanto.be/>

Wotepa:

Mulhouseaan-zuid 4 | 2030 Antwerpen www.wotepa.be

Flexpack:

Pullaar 159
2870 Puurs
<https://www.flexpack.be/>

Steunpunt Tewerkstelling:

Kwekerijstraat 61
2140 Borgerhout
<http://stw.be/>